

**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2008. gada 24. novembrī
(OR. en)**

15782/2/08

REV 2

LIMITE

**COPS 422
COHOM 123
CONUN 110
CIVCOM 643
PESC 1504
RELEX 917
COSDP 1041
POLMIL 9**

PIEZĪME

Sūtītājs: Sekretariāts

Saņēmējs: Delegācijas

Temats: Īstenojot ar EDAP saistītu ANO DP Rezolūciju 1325, kuru pastiprina ANO DP Rezolūcija 1820

Ņemot vērā gaidāmo PDK sanākumi, pielikumā pievienota darba dokumenta "ANO DP Rezolūcijas Nr. 1325 īstenošana saistībā ar EDAP" pārskatīta redakcija (dok. 11932/2/05), kas apvienota ar "Kontrolsarakstu, lai nodrošinātu dzimumu līdztiesības integrāciju un ANO Drošības padomes Rezolūcijas Nr. 1325 īstenošanu EDAP operāciju plānošanā un veikšanā" (dok. 12068/06). Ja šo dokumentu apstiprinās, tas aizstās divus iepriekšējos dokumentus (dok. 11932/2/05 un dok. 12068/06) un tajā ņems vērā jaunākos pavērsienus, jo īpaši ANO DPR 1820 pieņemšanu.

Kā norādīts dokumentā "ANO DP Rezolūcijas Nr. 1325 īstenošana saistībā ar EDAP", Padomes Ģenerālsekretariāts ir pārskatījis tā īstenošanu.

Atsauces

- A atsauce: Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcija Nr. 1325 (2000) par sievietēm, mieru un drošību (ANO DPR 1325)
- B atsauce: Padomes secinājumi par dzimumu līdztiesības veicināšanu un dzimumu aspektu integrāciju krīžu pārvarēšanas jomā (dok. 14884/1/06 REV 1).
- C atsauce: Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcija Nr. 1820 (2008) par sievietēm, mieru un drošību – vardarbība pret sievietēm (ANO DPR 1820)
- D atsauce: dokumentu apkopojums – Cilvēktiesību un dzimumu jautājumu iekļaušana Eiropas drošības un aizsardzības politikā (dok. 11359/07 EXT 1)
- E atsauce: dokumentu apkopojums – Cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības jautājumu iekļaušana Eiropas drošības un aizsardzības politikā
(http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/hr/news144.pdf)
- F atsauce: Vispārēja pieeja tam, kā ES īsteno Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1325 un Rezolūciju Nr. 1820 par sievietēm, mieru un drošību (dok. 15671/08)

I. Ievads

ES ministri dzimumu līdztiesības jautājumos 2005. gada februārī atkārtoti apstiprināja apņemšanos īstenot un sekmēt ierosmes, politikas pasākumus un programmas saistībā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1325 par sievietēm, mieru un drošību (ANO DPR 1325). VLĀAP 2005. gada maijā mudināja savas kompetentās struktūras veikt papildu darbības jomās, kas saistītas ar ANO DPR 1325 konkrētu aspektu īstenošanu. Padome 2005. gada 7. novembrī ņēma vērā dokumentu "ANO DP Rezolūcijas Nr. 1325 īstenošana saistībā ar EDAP", pievēršoties praktiskiem pasākumiem, lai turpinātu darbu ar ANO DPR 1325 saistībā ar EDAP, līdztekus sekmējot to, lai piemērotu ES vispārēju pieeju dzimumu līdztiesības jautājumu integrācijai. Politisku un militāru jautājumu darba grupa 2006. gada 27. jūlijā galīgā redakcijā izstrādāja "KontROLSarakstu, lai nodrošinātu dzimumu līdztiesības integrāciju un ANO Drošības padomes Rezolūcijas Nr. 1325 īstenošanu EDAP operāciju plānošanā un veikšanā" (dok. 12068/06).

ANO DPR 1325 aicināts vairāk iesaistīt sievietes visos lēmumu pieņemšanas līmeņos, konfliktu novēršanā, krīžu pārvarēšanā un atjaunošanas procesos pēc konfliktiem. ANO DPR 1325 sievietes skaidri minētas kā būtiskas miera veidošanas un konfliktu starpniecības dalībnieces. Ar rezolūciju cenšas palielināt sieviešu ieguldījumu operācijās uz vietas un mēģina vairot apspriedes ar vietējām un starptautiskām sieviešu tiesību un cilvēktiesību aizstāvības grupām. ANO DPR 1325 uzsver to, cik būtiski ir iekļaut ar dzimumu līdztiesību saistītus jautājumus militāra un civila personāla mācību programmās, gatavojoties nosūtīšanai.

Dzimumu līdztiesība ir ES Kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) pamatprincips, un tas ir arī viens no būtiskākajiem apsvērumiem krīžu pārvarēšanas spējās. Dzimumu līdztiesības integrācija EDAP jomā nav atsevišķs mērķis, jo galvenais mērķis ir vairot ES krīžu pārvarēšanas efektivitāti.

Dzimumu līdztiesības jautājumu integrācija ir saistīta ar abiem dzimumiem, un šā jautājuma risināšanā jāiesaistās gan vīriešiem, gan sievietēm.

Seksuāla vardarbība, ja to izmanto un pasūta kā taktiku karā, ir būtisks apstāklis, kas saasina konfliktus un traucē ilgstoša miera un drošības atjaunošanu. ANO DPR aicina visas bruņotā konfliktā iesaistītās puses nekavējoties un pilnībā izbeigt seksuālu vardarbību pret civiliedzīvotājiem. Tajā uzsvērts, ka izvarošanu un citas seksuālas vardarbības formas var uzskatīt par kara noziegumu, noziegumu pret cilvēci vai būtisku aktu attiecībā uz genocīdu, un tādēļ saistībā ar konfliktu atrisināšanas procesu aicina no amnestijas noteikumiem izslēgt noziegumus, kas saistīti ar seksuālu vardarbību.

ANO DPR 1820 uzsvērta vajadzība turpināt un stiprināt centienus, lai īstenotu absolūtu neiecietību pret seksuālu izmantošanu un vardarbību ANO miera uzturēšanas operācijās. Rezolūcijā mudina valstis, kas nodrošina karaspēku un policiju, veikt piemērotas preventīvas darbības, tostarp mācības pirms izvietojanas un informēšanu misiju laikā, kā arī citas darbības, lai nodrošinātu pilnīgu atbildību gadījumos, kad minētajās darbībās iesaistīts to personāls.

II. Mērķis

Saskaņā ar dokumentu "ANO DP Rezolūcijas Nr. 1325 īstenošana saistībā ar EDAP" Padomes Ģenerālsekretariātam vajadzēja sākt pārskatīt tā īstenošanu. Lai to izpildītu un lai ņemtu vērā jaunākos pavērsienus, jo īpaši ANO DPR 1820 pieņemšanu un ES krīžu pārvarēšanas darbību būtisko paplašināšanu, šajā dokumentā ieskicēta pašreizējā situācija un turpmāk risināmās problēmas, īstenojot ANO DPR 1325 un ANO DPR 1820 saistībā ar EDAP.

Tas paredzēts arī, lai pārskatītu noteikumus, kas izklāstīti "KontROLSarakstā, lai nodrošinātu dzimumu līdztiesības integrāciju un ANO Drošības padomes Rezolūcijas Nr. 1325 īstenošanu EDAP operāciju plānošanā un veikšanā" (dok. 12068/06), ņemot vērā EDAP misijās un operācijās gūto pieredzi. Šajā dokumentā cenšas integrēt dzimumu līdztiesību un īstenot ANO DP Rezolūciju 1325 un Rezolūciju 1820, sākot no EDAP operāciju agrīnas plānošanas līdz to īstenošanai un pēc tam veiktajiem pasākumiem. Dokumentu vajadzētu izmantot visām personām, kas iesaistītas EDAP misiju un operāciju plānošanā un veikšanā. Tam būtu jākalpo par atgādinājumu un jāsniedz konkrēti piemēri par to, ko iespējams darīt dažādos EDAP misiju un operāciju plānošanas un veikšanas posmos un saistībā ar misijās un operācijās gūto pieredzi.

III. Pasākumi, lai īstenotu ANO DPR 1325 un ANO DPR 1820 – kontROLSaraksts

Pasākumi, lai palielinātu sieviešu dalību visos lēmumu pieņemšanas līmeņos

–Stratēģijas līmenī:

- uzlabot dzimumu līdzsvaru visās attiecīgās struktūrās, kas iesaistītas EDAP misiju un operāciju sagatavošanā;
- radīt lielāku iespējamo kandidātu kopu gaidāmiem starptautiskiem uzdevumiem un amata vietām, jo īpaši augstiem amatiem EDAP jomā. Lai to sasniegtu, palielināt sieviešu informētību par darba iespējām EDAP misijās/operācijās;

- uzlabot dzimumu līdzsvaru EDAP misijās un operācijās, jo īpaši saistībā ar aspektiem, kam ir tieša saskare ar vietējiem iedzīvotājiem. Tas būtu īpaši jāņem vērā aicinājumos piedalīties un konferencēs par bruņoto spēku veidošanu. Lai gan kandidātu atlases pamatā būs kvalifikācija, tajā būtu jāapsver arī dzimumu līdzsvars. Attiecībā uz sieviešu dalību EDAP misijās un operācijās ES dalībvalstis, kas piedalās misijās un operācijās, jau ir sniegušas arī pēc dzimuma iedalītus datus un statistiku. Šajā sakarā pilnībā ievērojot ar darbību saistītās prasības, dalībvalstis ir mudinātas turpināt sekmēt atbilstīga dzimumu līdzsvara nodrošināšanu visās ar EDAP saistītajās jomās. Būtu jāapmainās ar valstu paraugpraksi par to, kā varētu panākt struktūru, kurā ievērots dzimumu līdzsvars (piemēram, dzimumu līdztiesības integrācijas konferences);

–*Darbības līmenī:*

- sekmēt būtisku sieviešu iesaisti miera veidošanā, ļaujot viņām piedalīties sarunās par mieru, kā arī parejas posma valdību izveidē un samierināšanas struktūrās (piemēram, iesaistot Eiropas Savienības konsultāciju un palīdzības misiju saistībā ar drošības sektora reformu Kongo Demokrātiskajā Republikā (*EUSEC*) un Eiropas Savienības policijas misiju KDR (*EUPOL CDR*), veicināja vietējo sieviešu grupu veikumu apaļā galda apspriedēs par KDR drošības sektora reformu).

EDAP misiju un operāciju plānošana un veikšana

1) IEPRIEKŠĒJA PLĀNOŠANA

Agrīna brīdināšana un situācijas analīze – ES kontROLSaraksts

- Situāciju centram (*SITCEN*) un Eiropas Savienības militārajam štābam (ESMŠ) saistībā ar situāciju analīzi ir jāapsver ar dzimumu līdztiesību saistīti jautājumi, jo īpaši saistībā ar seksuālu vardarbību un vardarbību dzimuma dēļ, un *SITCEN* un ESMŠ ir jāmudina sadarboties un apmainīties ar informāciju ar citām iestādēm, piemēram, attiecīgām ANO aģentūrām, EDSO, kā arī NVO, kurām varētu būt vērtīga informācija un pieredze. Ir jāanalizē gan vīriešu, gan sieviešu konkrētā situācija.

Izpētes misijas, apstākļu noskaidrošanas misijas un plānošanas grupas

- Izpētes misijās, apstākļu noskaidrošanas misijās, plānošanas grupās un citās plānošanas darbībās ir jāapsver ar dzimumu līdztiesību saistīti jautājumi un vajadzības gadījumā misijas dēļ jāiesaista atbilstīgi īpaši eksperti dzimumu līdztiesības jautājumos. Misiju ziņojumos būtu jāiekļauj iedaļa par jautājumiem, kas saistīti ar dzimumu līdztiesību, tostarp attiecīgā gadījumā aspekti, kas saistīti ar seksuālu vardarbību un vardarbību dzimuma dēļ.
- ES Cilvēktiesību informatīvās lapas būtu jāizmanto, gatavojoties misijai. Attiecīgā gadījumā visās izvērtējumā ietvertajās darbības jomās būtu jāievāc informācija par aspektiem, kas saistīti ar dzimumu līdztiesību. Ir jāanalizē gan vīriešu, gan sieviešu konkrētā situācija.
- Atkarībā no misijas mērķa un saistībā ar politisku apstākļu noskaidrošanas misijām un plānošanas grupām būtu jātiekas ar vietējiem un starptautiskiem nevalstiskiem dalībniekiem, kas sekmē cilvēktiesību ievērošanu un ar dzimumu līdztiesību saistītus jautājumus attiecīgajā darbības jomā, lai izvērtētu konkrētus ar sieviešu stāvokli saistītus jautājumus. Attiecīgā gadījumā būtu jārīko sanāksmes ar sievietēm, kuras pilda lēmumu pieņemšanas funkcijas.
- ĢS/AP personīgā pārstāve cilvēktiesību jautājumos vai operācijas štāba padomdevējs dzimumu līdztiesības jautājumos sniegs padomus visā plānošanas procesā.

Križu pārvarēšanas koncepcija/ stratēģijas izvēle/Sākotnējā militārā direktīva

- Situācijas izvērtējumā būtu jāiekļauj kopsavilkums par jautājumiem, kas saistīti ar dzimumu līdztiesību, tostarp par iespējamu vai esošu seksuālu vardarbību vai vardarbību dzimuma dēļ operācijas norises vietā.

2) VIENOTA RĪCĪBA, AR KO IZVEIDO EDAP MISSIJU VAI OPERĀCIJU – FINANŠU ASPEKTI

- Saskaņā ar misijas pilnvarām būtu jāizveido budžeta noteikumi attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar zināšanām par dzimumu līdztiesību un informācijas sniegšanu, lai vairotu informētību par šiem jautājumiem un sekmētu labāku misiju un operāciju iesaisti.

3) OPERATĪVĀ PLĀNOŠANA

Operāciju koncepcija – CONOPS

- Ja krīžu pārvarēšanas koncepcijā ir apzinātas konkrētas problēmas un prioritātes un ja panākta vienošanās, ka ES misijai vai operācijai tās būtu jāņem vērā, operāciju koncepcijā būtu tas jārisina, atbilstīgi apzinot attiecīgus uzdevumus.
- *CONOPS* izstrādes laikā un atkarībā no misijas vai operācijas pilnvarām un apjoma ir jāizvērtē tas, vai ir vajadzīgs mērķtiecīgs un (pirms izvietojšanas) atbilstīgi apmācīts padomdevējs dzimumu līdztiesības jautājumos.

Operācijas plāns – OPLAN

- Ikvienas EDAP misijas vai operācijas OPLAN ir jāiekļauj pielikums, kurā ietverti īpaši izturēšanās standarti, pamatojoties uz pieņemtajām vienotajām uzvedības normām (dok. 8373/3/05) un ņemot vērā konkrēto situāciju operācijas norises vietā.
- Vajadzības gadījumā, saskaņā ar pilnvarām izstrādājot uzdevumus, kas noteikti *CONOPS*, *OPLAN* būtu jāiekļauj norādes par dzimumu līdztiesības jautājumiem. *OPLAN* būtu jāiekļauj arī prasība ziņot par aspektiem, kas saistīti ar dzimumu līdztiesību, tostarp, attiecīgā gadījumā, jautājumiem, kas saistīti ar seksuālu un uz dzimumu balstītu vardarbību.

4) SPĒKU IZVEIDOŠANA/ AICINĀJUMS PIEDALĪTIES

- Parasti ESĪP personālā un EDAP misijās/operācijās jāapzina vai jāiekļauj personāls, kas atbildīgs par dzimumu līdztiesības jautājumiem, izņemot gadījumus, kad šie jautājumi nav iekļauti pilnvarās. Ja vajadzīgs, šis personāls darbojas kā centrālas kontaktpersonas un padomnieki speciālos jautājumos. Pēc iespējās drīz visos līmeņos, tostarp augstāko amatpersonu – lēmumu pieņēmēju līmenī, ir jānosaka speciālās zināšanas dzimumu līdztiesības jautājumos, lai tās varētu optimāli izmantot, plānojot misiju/operāciju visos sīkumos.
- Visos aicinājumos piedalīties un ielūgumos uz spēku izveidošanas konferencēm būtu jāiekļauj šāds teikums: "ES cenšas panākt labāku dzimumu līdzsvaru EDAP misijās/operācijās saskaņā ar ANO DP Rezolūciju 1325. Ģenerālsekretariāts (misijas vadītājs/operācijas komandieris) mudina valstis, kas piedalās, un Eiropas iestādes, kas piedāvā piedalīties, ņemt to vērā". Lūgumā piedalīties būtu jāuzsver arī visas īpašās vajadzības, kas saistītas ar dzimumu līdztiesības jautājumiem (piemēram, to, ka robežkontrolēs vajadzīgi gan vīrieši, gan sievietes, kontrolpunktos – kareivji un kareives, darbinieki un darbinieces lauka hospitāļos, policisti un policistes, cietumsargi un cietumsardzes, gan vīrieši, gan sievietes civilmilitāras sadarbības (*CIMIC*) grupās, psiholoģiskās karadarbības operāciju (*PSYOPS*) grupās un tiešo izlūku (*HUMINT*) grupās, kā arī parastās patruļās, utt.)

5) OPERĀCIJU VEIKŠANA

- Ar komandķēdi ir jānodrošina ar dzimumu līdztiesības jautājumiem saistīto uzdevumu, kuri izklāstīti *OPLAN*, īstenošana, un ir jāapsver, kā katrā misijas daļā varētu ņemt vērā ar dzimumu līdztiesību saistītus jautājumus, tostarp attiecībā uz jautājumiem par (operācijas vietā) iespējamu seksuālu un uz dzimumu balstītu vardarbību.

- Konsultantam dzimumu līdztiesības jautājumos (vai, ja nav konsultanta dzimumu līdztiesības jautājumos, citam misijas/operācijas loceklim) būtu jā rūpējas par pasākumiem, ko veic pēc misijas/operācijas ziņojumiem, kuros minēti seksuālas un uz dzimumu balstītas vardarbības gadījumi.

Balsoties uz komandķēdes norādījumiem, konsultantam dzimumu līdztiesības jautājumos būtu jā sazinās ar attiecīgajiem (ES un citiem) dalībniekiem uz vietas, lai viņi rīkotos, reaģējot uz ziņotajiem seksuālas un uz dzimumu balstītas vardarbības gadījumiem.

- Dzimumu līdztiesības aspekti ir jā integrē politikā, programmās un projektos, misijas/operācijas informatīvās stratēģijās un, atkarībā no pilnvarām, veicot dažādus vietējās kopienas informēšanas projektus, novērojot un vācot datus.
- Konsultantiem dzimumu līdztiesības jautājumos vajadzētu būt iespējām par dzimumu līdztiesības jautājumiem sazināties ar attiecīgām Padomes struktūrām un Komisijas dienestiem atbilstīgi misijas/operācijas komandķēdē sniegtajām norādēm.

Ziņošana

- Ar dzimumu līdztiesību saistīti aspekti, tostarp informācija par seksuālu un uz dzimumu balstītu vardarbību, kā arī par vietējo sieviešu līdzdalības nozīmi, būtu parasti jā iekļauj regulāros un biežos ESĪP, misiju vadītāju vai komandieru ziņojumos, kā arī ziņojumos, ko atbilstoši komandķēdei sniedz katra misijas/operācijas daļa, izņemot gadījumus, kad šie jautājumi nav iekļauti pilnvarās.
- Dalībvalstīm būtu jā informē komandķēde par dzimumu procentuālo attiecību to nosūtītajos spēkos, lai to varētu iekļaut ziņojumā.
- Ziņojumos būtu iekļaujama informācija par apspriedēm ar vietējiem un starptautiskiem nevalstiskiem dalībniekiem, kas veicina cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības ievērošanu, ja tas ir misijas/operācijas uzdevumos.

- Ziņojumos būtu arī jāatsaucas uz sasniegumiem attiecībā uz vietējo sadarbības partneru ievēroto dzimumu līdztiesību (policijā, militārajos spēkos, vietējās varas iestādēs, utt.), ja tas ietilpst misijas/operācijas pilnvarās.
- Misijas vadītājam vai komandierim būtu jācenšas savos ziņojumos attiecīgajām Padomes struktūrām iekļaut ar konkrēto misiju saistītos dzimumu līdztiesības īstenošanas jautājumus. Ziņojumi par misijas dzimumu līdztiesības aspektiem varētu būt lietderīgs instruments, lai vērstu attiecīgo komiteju un darba grupu uzmanību uz minētajiem aspektiem.
- ESĪP, misiju vadītājiem un komandieriem jānodrošina, lai par pieņemto uzvedības standartu pārkāpumiem tiek ziņots pa ES komandķēdi.

Pārskatīšana

- Dzimumu līdztiesības jautājumiem un uzvedības standartiem būtu jāpievēršas regulāros misijas pārskatos. Tas būtu jādara ierastā kārtībā un ne tikai tad, kad radušās problēmas.
- Ja iespējams, būtu jāpievēršas ESĪP un EDAP misiju/operāciju ieguldītajam darbam, lai uzlabotu vīriešu un sieviešu apstākļus operācijas vietā.
- Ja iespējams, būtu jāizvērtē, kā ieguldījums dzimumu līdztiesības integrācijā padara EDAP misijas/operācijas efektīvākas.

Uzraudzība un disciplināri jautājumi

- Saskaņā ar uzvedības normām visās EDAP misijās būtu jābūt skaidriem un piemērotiem noteikumiem, lai risinātu ar dzimumu līdztiesību saistītas sūdzības, tostarp sūdzības par seksuālu vardarbību un seksuālu uzmākšanos. Spēku komandieris/misijas vadītājs nodrošina, ka viņu personālam ir zināmas sūdzību procedūras. Ierēdnis, kam iesniedz sūdzību, nedrīkstētu būt tā pati persona kas ir konsultants dzimumu līdztiesības jautājumos.

Saziņa ar vietējiem un starptautiskiem nevalstiskiem dalībniekiem, kas veicina cilvēktiesības un dzimumu līdztiesību (vai valstiskas un nevalstiskas organizācijas, kas veicina sieviešu tiesības)

Papildus spēku veiktajam darbam vietā, kur izvietota ES operācija/misija, ES būtu:

- cieši jāsadarbojas ar valsts un vietējām varas iestādēm un pilsonisko sabiedrību, lai stiprinātu dzimumu līdztiesības nozīmi, tostarp vēršoties pret seksuālas un uz dzimumu balstītas vardarbības izmantošanu, ņemot vērā katru konkrēto gadījumu. Plašākā konsultāciju procesā ar visiem svarīgākajiem dalībniekiem ES būtu jānodrošina, ka tā sievietēm un sieviešu tiesību aizstāvības grupām lūdz izteikt savu viedokli un to aizstāv, lai veicinātu viņu līdzdalību.
- saskaņojot ar vietējiem un starptautiskiem nevalstiskiem dalībniekiem, kas veicina cilvēktiesības un dzimumu līdztiesību, būtu jāpastāda vietējo sieviešu grupu un starptautisku sieviešu grupu, kas darbojas operācijas vietā, sarakstu, būtu jārīko regulāras sanāksmes, lai apzinātu aspektus, kas rada bažas, attiecīgos gadījumos būtu jācenšas sazināties ar sievietēm lēmumu pieņēmēju amatos.
- jāuzsver, cik svarīgi ir dzimumu līdztiesības jautājumus padarīt par normu un veikt turpmākus pasākumus pret seksuālu un uz dzimumu balstītu vardarbību, un jānodrošina vietējās varas iestādes atbilstoši savām pilnvarām īstenot politiku, kurā ņemti vērā dzimumu līdztiesības aspekti. Ja ESĪP un/vai EDAP misija/operācija ir iesaistīta miera sarunās un samierināšanas procesos, būtu jācenšas panākt, lai šajos procesos aktīvi iesaistītos vietējās sievietes.

Savu pilnvaru robežās, kas noteiktas plānojuma dokumentos, ES operācijai/misijai jāatbalsta šie centieni. Īpaši konsultants dzimumu līdztiesības jautājumos būtu jāaicina pēc komandķēdes norādēm sākt vajadzīgo saziņu.

Pasākumi konflikta skartu sieviešu un meiteņu aizsardzībai

- EDAP misiju/operāciju jomā ES būtu visas puses jāaicina veikt īpašus pasākumus, lai bruņotos konfliktos un pēc tiem civiliedzīvotājus, īpaši sievietes un meitenes, aizsargātu no seksuālas un uz dzimumu balstītas vardarbības, konkrēti – no izvarošanas un citiem seksuālas vardarbības un izmantošanas veidiem, no piespiedu darba, cilvēku tirdzniecības un no citiem vardarbības veidiem.
- EDAP personālam vajadzētu būt pilnībā informētam un apmācītam par EDAP operāciju vispārējām uzvedības normām.

Mācības

- Parasti un papildus parastajām mācībām attiecīgiem Padomes un Komisijas dienestiem būtu pirms pilnvaru sākšanas jāinformē misijas vadītājs/operācijas komandieris par ES politiku un koncepcijām, kas saistītas ar ANO DP Rezolūcijas 1325 un ANO DP Rezolūcijas 1820 īstenošanu.
- Mācībās pirms spēju izvietojšanas būtu jāiekļauj dzimumu līdztiesības aspekti, ANO DP Rezolūcijas 1325 un ANO DP Rezolūcijas 1820 mācība. Dalībvalstis būtu jāamudina izstrādāt un piedāvāt mācību kursus par dzimumu līdztiesības jautājumiem EDAP misijās/operācijās, lai pilnveidotu plašākas mācības par cilvēktiesībām¹. EDAP mācībām, kas norit Eiropas Drošības un aizsardzības koledžas (EDAK) vadībā, ir jāatbilst dzimumu līdztiesības aspekts.

¹ Šajā sakarā par piemēru varētu izmantot Ungārijas Aizsardzības ministrijas izstrādāto programmu dzimumu līdztiesības un EDAP jautājumu semināram, kas notika 2007. gada aprīlī. Ir izstrādātas arī citas programmas, piemēram, tādas ir izstrādājuši ANO Miera uzturēšanas operāciju departaments un Ženēvas Bruņoto spēku demokrātiskās kontroles centrs (DCAF).

- Misiju darbības laikā to personālam būtu jāpiedalās mācībās par dzimumu līdztiesības jautājumiem, tostarp par seksuālu un uz dzimumu balstītu vardarbību (*GBV*) (piemēram, attiecībā uz Eiropas Savienības policijas misiju KDR uz dzimumu balstīta vardarbība ir iekļauta turpmākajos policijas mācību plānos, izmeklēšanas policijas un specializēto *GBV* vienību mācībās, kuras iekļautas Policijas reformas komitejas izmēģinājuma komisariāta projektā. Mācībām misiju laikā būtu jānodrošina uzvedības standartu ievērošana un jāuzsver absolūta neiecietība pret vardarbību un pārkāpumiem.
- Būtu jāveicina lielāka sieviešu līdzdalība misiju/operāciju mācību pasākumos vietējiem iedzīvotājiem (piemēram, *EUJUST Lex* pieredze, kas gūta apmācot 20 tiesneses un 47 sievietes – labošanas iestāžu amatpersonas, rāda, ka no misijas puses pieliktās pūles ir izrādījušās efektīva metode, lai vietējās varas iestādēs uzlabotu izpratni dzimumu līdztiesības jautājumos).
- Būtu jāņem vērā ANO un citu ārējo ekspertu pieaicināšana, lai palīdzētu sagatavot mācību materiālus un lai būtu ES EDAP programmu mācību pasākumu vieslektori, kā arī lai izmantotu ANO Miera uzturēšanas operāciju ar dzimumu līdztiesību saistītu līdzekļu paketi.

6) GŪTĀS ATZIŅAS

- Dzimumu līdztiesības jautājumu padarīšana par normu un ANO DP Rezolūcijas 1325 un 1820 īstenošana būtu jāiekļauj (un jānovērtē) kā atsevišķs mācību procesa punkts.
- Būtu jāveicina sadarbības tīkla izveide starp konsultantiem dzimumu jautājumos uz vietas (piemēram, izveidojot e-pastu sarakstus, vai rīkojot pieredzes apmaiņas konferences), lai dalītos paraugpraksē un visās misijās gūtajā pieredzē, vienlaikus pilnībā ievērojot katras operācijas/misijas komandķēdi. Padomes Sekretariātam būtu attiecīgi jāatbalsta šie centieni.

7) CITI NOTEIKUMI

- Atbruņošanās, demobilizācijas un reintegrācijas (DDR) programmās būtu ar vienlīdzīgiem noteikumiem jāiekļauj bijušie abu dzimumu kareivji un viņu ģimenes, ņemot vērā sieviešu un meiteņu īpašo nozīmi vispārējos bruņotos konfliktos un viņu ietekmi uz konfliktiem (skatīt "ES koncepciju par atbalstu atbruņošanai, demobilizācijai un reintegrācijai (DDR), Eiropas Komisija un Eiropas Savienības Padome, Briselē 2006. gadā").
- ES darbībās, kas saistītas ar atbalstu drošības sektora reformai (SSR), būtu jāņem vērā ANO DP Rezolūcijas 1325 un ANO DP Rezolūcijas 1820 īstenošana (skatīt 2005. gada novembrī pieņemto ES koncepciju par EDAP atbalstu drošības sektora reformai, Eiropas Kopienas atbalsta koncepciju drošības sektora reformai).
- Dzimumu līdztiesības jautājumi, tostarp iespējami seksuālas vai uz dzimumu balstītas vardarbības gadījumi, būtu jāņem vērā politikas jomās, kuru mērķis ir aizsargāt un reintegrēt bēgļus un valsts iekšienē pārvietotas personas (IDP).
- Būtu jāpaplašina sadarbība, dalīšanās informācijā un paraugprakses apmaiņa ar citām starptautiskām organizācijām kā, piemēram, ANO, EDSO, NATO, Sarkanā Krusta komiteju (ICRC), SKT un starptautiskām NVO, un dialogā ar šīm organizācijām būtu jāpievēršas ANO DP Rezolūcijas 1325 un 1820 īstenošanai.
- Jāveicina dzimumu līdztiesības jautājumu nozīme un seksuālas un uz dzimumu balstītas vardarbības novēršana saistībā ar ES attiecībām ar trešām valstīm vai reģionālām organizācijām EDAP jomā.
- Jānodrošina, lai publiskā informācijā par EDAP turpmāk atspoguļotu dzimumu līdztiesības aspektus un seksuālas un uz dzimumu balstītas vardarbības aspektus.

- Dalībvalstīm jāapmainās ar paraugpraksi par dzimumu līdztiesības padarīšanu par normu drošības un aizsardzības jomā, kā arī jāveic pasākumi pret seksuālas un uz dzimumu balstītas vardarbības izmantošanu krīzes situācijās, tostarp jāīsteno ANO DP Rezolūcija 1325 un 1820.

Šis dokuments būtu jāuzskata par darba dokumentu, kas jāpiemēro vēlāk gūtajām atziņām un jāīsteno.
